

HU

HU

HU

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 2008.4.2.
SEC(2008) 406

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM

**A HATÁSVIZSGÁLAT
ÖSSZEFOGLALÁSA**

**az EK trösztellenes szabályainak megsértésén alapuló kártérítési
keresetekről szóló**

FEHÉR KÖNYVHÖZ

**{COM(2008) 165 végleges}
{SEC(2008) 404}
{SEC(2008) 405}**

ÖSSZEFOGLALÁS

1. Az EK trösztellenes szabályainak megsértésén alapuló kártérítési keresetekről szóló fehér könyvben taglalt fő probléma a közösségi versenyjogi szabályok megsértésével a polgároknak és vállalkozásoknak okozott kár megtérítésére irányuló keresetekre vonatkozó, hatékony jogi keret hiánya. Mivel a versenyhatóságok általi jogérvényesítés a versenyjog megsértését bünteti, a károsultak kártalanítást csak nemzeti bíróságok útján, a nemzeti eljárási szabályokkal összhangban kaphatnak.
2. Bár a Bíróság már 2001-ben megerősítette, hogy a közösségi versenyjogi szabályok megsértéseinek károsultjainak joguk van az elszenvedett kár megtérítésére, a károsultak mégis csak ritkán jutnak kártérítéshez. 2005-ös zöld könyvében a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy ez nagyrészt a trösztellenes szabályok megsértésén alapuló kártérítési keresetekre érvényes tagállami szabályok és eljárások érvényesítést akadályozó természetéből adódik. A hatékonyabb jogorvoslatot lehetővé tévő jogi keret megalkotásához a Bizottság helyénvalónak ítéli, hogy fehér könyv formájában javaslatot tegyen néhány minimumszabály felállítására, amelyek hatékony rendszert biztosítanak a trösztellenes szabályok megsértésén alapuló kártérítési kereseteknek.
3. A jelentés a politikai választási lehetőségek öt összetartozó csomagját tartalmazza, amelyek segítségével elérhető e célkitűzés. A választási lehetőségek skálája széles, és a kártérítési keresetek teljes megkönnyítését lehetővé tévő jogszabályi intézkedésektől és ösztönzőktől kezdve odáig terjed, hogy uniós szinten egyáltalán ne történjen semmi.
4. A választási lehetőségek hatását az alább felsorolt előnyök és költségek vonatkozásában értékeli. A lehetőségek értéke annál nagyobb, minél inkább 1) biztosítja az elszenvedett kár teljes megtérítését, 2) növeli a versenyjogi szabályok körüli tudatosságot és azok végrehajtását, 3) javítja az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést, 4) segíti az igazságszolgáltatási rendszer hatékony alkalmazását, valamint 5) hozzájárul a fogyasztók és a vállalkozások számára azonos keretfeltételek kialakításához Európában. Költségoldalon a jelentés az egyes politikai választási lehetőségek 1) eljárási költségekre, 2) adminisztratív teherre, 3) hibaköltségre és 4) a javasolt intézkedés nemzeti jogrendszerbe való átültetésének költségére gyakorolt hatásait vizsgálja. Végezetül a jelentés általánosságban értékeli a különböző választási lehetőségek várható makroökonómiai, illetve a kkv-kra és a fogyasztókra gyakorolt hatásait.
5. Az öt politikai választási lehetőség költségeinek és előnyeinek mérlegelése után a jelentés megállapítja, hogy a célkitűzések legolcsóbb megvalósításához vezető legeredményesebb út a 2. számú politikai választási lehetőség. Mindazonáltal a legköltséghatékonyabb megoldás a 2., 3. és 4. választási lehetőség ötvözése lenne, mivel ez a költségek további csökkentését tenné lehetővé, ugyanakkor viszont a haszon jelentős része is megmaradna. A jelentés végén elemzik ezen előnyben részesített politikai választási lehetőség összköltségét és teljes hasznát.
6. Az előnyben részesített politikai választási lehetőség fő jellemzői a következők:

- **bárki** (közvetlen és közvetett fogyasztó egyaránt) **nyújthat be** az elszenvedett **kár megtérítésére irányuló igényt** minden olyan esetben, ahol a kár és a versenyjogi szabályok megsértése között ok-okozati összefüggés áll fenn;
- a versenyjogi szabályok megsértésének károsultjai jogosultak az elszenvedett **kár teljes megtérítésére**. Ide tartozik a tényleges veszteség, az elmaradt hozam, valamint a kamatok;
- a nemzeti bíróság bármelyik fél kérésére elrendelheti, hogy a másik fél (vagy harmadik fél) **ismertesse** a bizonyítékként használható **információk meghatározott kategóriáit**. Az ismertetésre vonatkozó végzésnek arányban kell állnia a kereset célkitűzésével. Társasági nyilatkozatok (engedékenységi programok keretében tett beismerések) adatai azonban nem hozhatók nyilvánosságra;
- azokban az esetekben, amelyek során a közvetlen fogyasztó (részben) áthárította a **jogsértésből** adódó kárt (az árnövelést) saját ügyfeleire (a közvetett fogyasztókra), az alperes a közvetlen fogyasztó által benyújtott kártérítés elleni **védekezésként** hivatkozhat **az áthárítás tényére**. A közvetett fogyasztók kártérítési kereseteinek elősegítése érdekében megkönnyítik az árnövelésnek a közvetett fogyasztók szintjére történő áthárítás bizonyítását;
- a trösztellenes szabályok megsértésén alapuló kártérítési keresetet tárgyaló **nemzeti bíróságok** nem hozhatnak a **tagállamok versenyhatóságai által hozott, a versenyszabályok megsértését megerősítő határozatok megállapításaival** ellentétes értelmű határozatot;
- az objektív felelősségi rendszerrel nem rendelkező tagállamok a jogsértés megállapításakor **vélelmezik a vétkességet**. **Menthető hiba** esetén azonban az alperest felmenthetik;
- a versenyjogi szabályok megsértésének károsultjai igénybe vehetnek **kollektív jogorvoslati eljárásokat**. Kártérítési kereseteket benyújthatnak meghatalmazott szervek, vagy a felperes választhatja a közös kereset benyújtását;
- **attól kezdve**, hogy ésszerűen vélelmezhető a károsultról, hogy tudomása van a jogsértésről és az abból következő kárról, a károsultnak **öt év áll rendelkezésére trösztellenes szabályok megsértésén alapuló kártérítési kereset benyújtására**. Amennyiben a jogsértést versenyhatóság tárgyalja, a károsultak az e hatóság által hozott **jogerős határozatot követő két éven** belül nyújthatják be kártérítési igényüket;
- a tagállamok bevált gyakorlatai alapján fontolóra kell venni annak **lehetőségét**, hogy a nemzeti bíróságok a **felmerült költségek egészét vagy egy részét a pert megnyerő alperesre hárítsák**;
- az európai **versenyhatóságok** engedékenységi programjait védendő, **az engedékenységben részesítettek csak az általuk okozott kárért tartoznak felelősséggel**, nem pedig a jogsértés következtében bekövetkezett teljes kárért.